

Borba

Maribor, 6. aprila 1934

Leto II.

Posamezna številka Din 1.50 " Vella na mesec po pošti dostavljen Din 6.—
za inozemstvo Din 10.— Uredništvo in uprava: Gregoričeva ul. 26
Telefon 29-70 " Poštni čekovni račun 15.546 " Izhaja vsak petek " Oglasi po tarifi

Štev. 14

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev
v Mariboru

vabi vse svoje članstvo na

III. redni letni občni zbor

ki bo

v soboto, dne 7. aprila 1934 ob
20. uriv dvorani hotela »Za-
morec« v Mariboru s
sledočim dnevnim re-
dom:

1. Otvoritev zbora po poslednjem podpredsedniku.
2. Poročilo društvenih funkcionarjev: poslevo, podpredsednika, tajnika, blaginika in revizorjev.
3. Sprememba pravil in predlogi uprave.
4. Poročila Zvezinih delegatov.
5. Volitve predsednika, upravnega odbora in nadzorstva.
6. Raznoterosti.

Pozivamo vse članstvo, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži ter s tem manifestira svojo stanovsko zavest. Ker bodo podali ob tej priliki delegati Zveze društev, Trg. Boln. Podp. Društva ter Pok. Zavoda zaninfive referate, naj smatra vsak nameščenec za dolžnost, da zboru prisostvuje ter da ne stoji ob strani, temveč da nam s pozitivnim delom in nesebično požrtvovalnostjo pomaga v boju za naše stanovske in socialne pravice!

Maribor, dne 20. marca 1934.

O D B O R.

Savli se spreobračajo ...

Nemška marksista PAUL LOEBE in KARL SEVERING sta našla skesano pot k nacionalni Nemčiji — Zgodovinske nauke za jugoslovanske marksiste in „kulturbolševike“

Kakor strela iz jasnega neba je začela vesoljni marksizem vest, da je pred meseci znani socialdemokratski predsednik nemškega državnega zbora v weimarski Nemčiji, Paul Loebe, podal dopisniku velikega holandskega dnevnika »Nieuwe Rotterdamsche Courant« velepomembno izjavo, v kateri je priznal, da je Hitlerjev narodni socializem zagrabil socialno vprašanje s tako vohemenco, da ga je v prvem letu rešil v prvi etapi bolje, kot bi ga bili kadar koli reševali socialni demokrati. Loebe je priznal, da nemški marksizem svoje dane obljube in zgodovinske naloge osvoboditve delavstva izpod jarma nasitnega kapitalizma ni izpolnil. Kunkatorstvo vodilnih krogov in tendenca v smeri stalnega kompromisarenja — tako je dejal Loebe — sta nujno porodila narodni socializem, ki je zavrgel doktrinarnost in se lotil socialnega vprašanja s podvihanimi rokavi in ne s sterilnimi recepti marksističnih filozofov v rokah.

Loebe je bil prvi Savel nemškega marksizma in po vsem svetu ga rdeči politični pogani že označujejo kot »izdajalca« zgodovinsko ovrgenega historičnega materializma. Najhuje pa jih je ošvignil Loebe z ugotovitvijo, da Hitlerja dolgo ni hotel in mogel razumeti. Isto se je zgodilo tudi monakovskemu nunciju Valle di Torregrossiju. Loebe je brez pridržka priznal, da je storil Adolf Hitler za nemškega delavca v enem letu več, kakor socialdemokrati v nekoliko desetletjih. Ta pogumna izjava Loebejeva je napravila tem večji vtis, ker je bil znan kot kompromisni, skoro zagrizeni marksist, ki je svojčas zagovarjal celo enotno fronto s komunisti proti narodnemu socializmu. Loebe je ostal v Nemčiji, oblasti so ga v prvih dneh revolucije iz razlogov varnosti poslale v neko koncentracijsko taborišče, vendar je bil kmalu zopet na prostem. Že samo dejstvo, da ni hotel pobegniti v inozemstvo in tamkaj po vzgledu raznih Welsov in Stampferjev blatiti lastne nacionalne države, dviguje izpreobrnjenost Savla visoko nad omenjenimi brezdomovinci iz njegovih vrst.

Sedaj je prišla nova vest o slični izpreobrnitvi: Karl Severing, najmočnejši steber nekdanje weimarske Nemčije, adlatus »pruskega carja« Brauna, mož, ki je izdal tralico za legendarnim patriotom Schlagetrom in čegar pruska policija je postopala zmiraj v smislu parole: »Sovražnik stoji desno!«, tolerirajoč pri tem dnevne oborožene napade komunistov — ta mož se je prav tako izpreobrnil. »Rheinisch-westfälische Zeitung« je že napovedala njegovo knjigo »Moja pot k Hitlerju« (Mein Weg zu Hitler). V citiranem odlomku te knjige pravi zadnji socialdemokratski notranji minister Prusije sledeče: »Nihče mi ne more očitati, da sem brez narodne zavesti. Svojo politično kariero sem začel na skrajni levici. Leta 1919 sem se že boril proti njim (t. j. komunističnim špartakistom) z vso močjo in leta 1920

in 1921 nisem ničesar ukrenil proti desničarskim strankam. Kapp je bil monarhist, Hitler pa je republikanec. To je temeljna osnovna razlika, ki je pa komunisti nočejo razumeti. Leta 1932 sem na nekem kongresu v Stuttgartu izjavil, da bodo socialdemokrati radi priznali Hitlerjevski pokret, če bo dejansko dokazal, daje zmožen razviti koristno delovanje. Moj nekdanji in sedanji tovariš Paul Loebe je že prestopil k narodnemu socializmu. Jaz sedaj sledim samo njegovemu vzgledu. Kot Nemec sem ostal zvest svojim načelom, in zato mi tudi ni bilo težko najti poti k Hitlerju. 20. junija 1932 sem se udal sili, danes pa sledim klicu svojega nemškega srca.«

Tako Karl Severing, ki se je slovesno odrekel zmotnemu nauku marksizma in ki je tako našel pot nazaj k nacionalni svoji državi. Izpreobrnitev Karla Severinga in Paula Loebeja je načelno tako važna, da preko nje ne bodo mogli tudi naši marksisti in kulturni boljševiki. Kraljevska vlada je v pravem razumevanju dejanskega stanja prepovedala ustanovitev socialdemokratske stranke Jugoslavije. Vsi upi, da bi se marksizem mogel v Jugoslaviji praktično zadržati in politično nekaj veljati, so slični pričakovanju Dantejevih zavržencev, čijih inferno je veliki pesnik okrasil z besedami »Lasciate ogni speranza...« »Pustite vsako nado!« Jugoslovanski delavec je budno zasledoval struje in gibanja po svetu, preveč je danes že informiran, da bi ga mogli razni marksistični

lujskači še prepričati. Če hočejo ostati v brezpomembnosti, pa naj bodo! Mi vemo, da bo napočil čas, ko se bodo razni Topaloviči skesani vrnili pod plašč matere Jugoslavije, proklinjajoč dobo, ko so prejemali instrukcije iz raznih gnezdišč internacionalizma. Kakor je v Nemčiji in drugod evolucija razmer končno prinesla zmago nacionalnemu, in ne marksističnemu socializmu, tako bo danes

veter. Delovni narod bo končno spregledal vse dosedanje zablode, oklenil se bo edino pozitivne parole »Kralj in država«, in na tej bazi se bo reševalo socialno vprašanje tako, kakor bo odgovarjalo interesom ljudstva, ne pa nekim anonimnim kapitalističnim krogom in pa še morebiti marksističnim prvakom. Prepričani smo, da se bo zgodilo marsikatero tih izpreobrnjenje. Mnogi bivši socialdemokrati so pač »tam«, ker so bili že desetletja in ker jim brani neka namišljena sramežljivost, da bi se »prelevili«. To je namreč tista velika pogreška, ker marsikateri »sodrug« misli, da bi bilo »izdajstvo delavskih interesov«, če bi zapustil »pravoverni« politično cerkev marksizma in zašel med »razkolnike«. To pa ni tako tragično. Slovenski delavci, ki jih njih zagrizeni prvaki še zmiraj pozdravljajo z nazivom »sodrug«, naj pomislijo, da sta bila sodruga tudi Paul Loebe in Karl Severing. Naj še torej sledijo klicu jugoslovanskih svojih src naši delavci ter zapuste potapljačo se ladjo internacionalnega marksizma. Očitaj jim ne bo nihče cenjenega konvertitstva, radovali se bomo vsakogar, ki je spoznal za zmoto, kar mu trobijo njegovi rdeči voditelji.

Delavci nam pišejo ...

Dvoje pisem „BORBI“

Uredništvo »Borbe« je prejelo od preprostega delavca naslednji dopis, ki ga radevolje objavlja, ker je v njem toliko preproste iskrenosti, ki jasno kaže razpoloženje našega delavstva napram raznim pojavom:

»Prav z veseljem čitam »Borbo« in lahko rečem, da jo prečitam od prve do zadnje vrste. Vendar še vedno nečesa pogrešam. »Borba« naj bi bila še bolj borbeno. Napadala naj bi vse brez izjeme in to — dosledno. Ker le z ostrimi ukrepi bomo dosegli uspeh!

Čitam vse časopise. In je včasih prav zanimivo o čem pišejo naši listi. N. pr. koliko vode je izpila Ljubljana, koliko Zagreb, koliko Beograd, koliko se je pokadilo, pojedlo itd. Noben list pa ne poroča, koliko slovenskih duš smo izgubili, ki nam jih grabi nemčurštvo in marksizem in to še danes po 16 letih svobodne države!! Za naše časopise to pač ni senzacija! Srce se mi trga, ko vidim, kako tonejo naši fantje

in dekleta v marksizmu in nemčurstvu in ni ne boga, ne hudiča, ne poslanca in ne oblasti, ki bi dvignili roko nad temi zapeljivci naše krvi! »Borba«! Tu udari ti! Krepko udari! Udari krepko onega, ki steguje svoje krempfle po naši krvi! — Prepričajte se! Stopite v mariborske tovarne, delavnice, trgovine — to so prave šole, kjer se vzgajajo naše poturice! Ne smemo še nadalje gledati, kako se potušuje naša deca. Žalostno je, da hodi slovensko dekle osem let v slovensko šolo, kjer se vzgaja v narodnem duhu. Ko pa stopi v tovarno, delavnico ali trgovino je vsa vzgoja bila zaman, iz dekleta postane poturica. Kakšne otroke bo dala slovnska mati potemtakem državi v primeru potrebe?

»Borba«! Tu je tvoje polje, tu imaš sveto pravico, da udariš! Zakona proti potujčevanju ni, zato si ga ustvarimo sami! — Želim obilo uspehov!«

*

„Z narodom za narod!“

Naša vest je čista, naš smoter jasen, naša pot začrtana, naš vodja izbran

Nam se čisto in z raznih strani postavlja vprašanje: ali smo za režim, ali za opozicijo. Nekateri nam svetujejo, naj se tudi mi opredelimo strankarsko, ako hočemo voditi odkrit politični boj. Vsi ti, ki nam stavlajo taka in slična vprašanja in vsi oni, ki nam dajejo take nasvete, n a s n e p o z n a j o. Zato je prav in dobro, da danes na tem mestu izpregovorimo jasno in odkrito.

Mi, jugoslovanski nacionalisti, se nismo in se ne bomo nikoli ogrevali za ono, kar je sekundarnega in minljivega značaja, marveč samo za ono, kar je primarno in trajno. In za nas so vsi režimi, vse opozicije in vse politične stranke efemerni pojavi, ki so odvisni od slučajnih situacij. Za nas obstoja samo ena trajna in neminljiva vrednota h kateri se mi vedno opredeljujemo — to je jugoslovanska n a c i j a. Zato mi nismo niti za režim, niti za opozicijo, nam je vse narod in z njim v zvezi

Mi, Jugoslavi, smo narod ustaj in pokretov in Jugoslavija je plod dela bojevnikov, vstašev, dobrovoljcev, komitov in revolucionarjev, — ne pa delo strank in partizanstva. Zgodovina ustvarjanja Jugoslavije od Karadjordjevega ustanka, pa vse do osvobodnih bojev in

zgodovina jugoslovanske nacionalne revolucije proti tiranstvu Dunaja, Budimpešte in Carigrada.

V naši novejši zgodovini so edino vsta je in pokreti ustvarjali nove politične in zgodovinske situacije v smislu osvoboditve in združitve vsega jugoslovanskega naroda. Stranke pa so bile vedno samo zapreke, ki so te zgodovinske procese zaustavljale, ali pa jih usmerjale na kriva pota. Tudi komaj ustvarjeno Jugoslavijo so prevzele v svoje roke in jo v kratki dobi desetih let, privedle na rob propada. Nam odrekajo pravo do boja samo zato, ker nismo strankarji. In naj zato mi, jugoslovanski nacionalisti, stojimo ob strani? Ne! Nasprotno, prav v tem, da nismo partizani, se naj očituje naša politična superiornost! Naš pokret ima širši, globlji in vzvišenejši pomen od strankarstva. Pokreti so dinamika, progres in preporod, medtem, ko so stranke statika, statistika, stagnacija.

Naš pokret smatra narod, državo in družbo kot eno samo organsko celoto, kot eno samo duhovno, moralno in materialno skupnost. Naš nacionalizem vsebuje v sebi rešitev vseh političnih, socialnih, kulturnih in ekonomskih vprašanj našega naroda in to na bazi sodobnosti in novih metod dela, brez predsodkov in zablod iz dobe naše podrejenosti tujcu in iz dobe strankarskih orgij.

Za nas je država organizem, za stranke mehanizem. Stranke vidijo v narodu samo volilce, a svojo politiko bazirajo na periodičnem štetju in presipavanju volilnih kroglic. Mi smo pa za stalen

Pismo občinskega delavca

V sredo 28. marca so priredila mariborska nacionalna društva podoknico Osvoboditelju Maribora in zelenega Podravja generalu Malstru za njegovo 60. letnico. Po mestnih uradih je krožila okrožnica, ki je pozivala mestne uslužbence, naj se udeležijo podoknice v čim večjem številu. Od magistratnih uradnikov se je udeležila podoknice le pičla šestina, od nižjih uslužbencev pa samo Miroslav Stancer. Gospod mestni načelnik! Ali je to v interesu nacionalne občine mariborske, da njeni uslužbenci tako in ob takih izrednih prilikah omalovažujejo Vaše okrožnice?

kontakt z narodom, za delovno politiko med narodom, skratka: z narodom za narod!

Mi smo pokret, ki programatsko in ideološko stoji na bazi, da samo politično-socialna formacija, ki je možna obseči in organizirati ves narod, vso državo in vse produktivne sloje, lahko pravično in dokončno reši splošno krizo političnih ustanov, ekonomskih sistemov in socialnega reda Jugoslavije.

Zato bo naš pokret vedno imel značaj pokreta, pa če tudi bi se moral enkrat iz formalno-tehničnih razlogov organizirati kot stranka. A tudi v tem primeru ne bomo nikoli postali — partizani.

Naša generacija je duhovno formirana in prehodila strašno življensko pot ob času vojne in po vojni. Naše življenske izkušnje so velike in mi imamo danes že povsem jasne poglede na vsa življenska vprašanja jugoslovanskega naroda in države. Instinkt rase in pa nacionalna zavest, ki nam je kazala ravno pot ob času aneksije, vseh veleizdajalskih procesov, ob času balkanske in svetovne vojne, nam govori tudi danes, po kateri poti nam je hoditi, da bomo povedli za seboj ves narod.

Mi ne verujemo več v politiko starih profesionalnih politikov, ki iz povsem subjektivnih motivov menjujejo in prodajajo svoja prepričanja. Ne verujemo več v one, ki so v tej kratki dobi bili sedaj Jugoslavi, sedaj antijugoslavi, sedaj centralisti in zopet federalisti, unitaristi in trialisti, monarhisti in republikanci, hegemonisti in separatisti.

Mi ne moremo dovoliti, da politiki, ki sami ne vedo, kaj hočejo, vodijo nas, ki imamo pred seboj jasen smoter:

VELIKO UJEDINJENO IN MOČNO JUGOSLAVIJO, DRŽAVO NARODNEGA BLAGOSTANJA, LJUDSKE PROSVETE IN SOCIALNE SVOBODE.

Nočemo, da čujemo še kaj o izhlapljenih starih, sebičnih in kompromitiranih pro-

fesionalnih politikih. Zahtevamo obnovo vsega našega javnega življenja, zahtevamo izmenj generacij, izmenj negativnih moči preteklosti in to na vseh področjih narodnega in državnega življenja.

Nam absolutno ni potrebna nikaka imi

Nam ni potreben ne Mussolini, niti Hitler, ker je problem vodje jugoslovanskega naroda že rešila zgodovina. Zato mi, kot svojega Voditelja priznavamo samo Onega, ki je že vodil nas in ves narod preko vseh tegob in triumfov in ki se ni nikoli izneveril osnovni misli naše skupne preteklosti.

Samo fanatizem, nepremagljiva vera in nesebična požrtvovalnost Kraljeve generacije je omogočila ustvaritev Jugoslavije. Pod diktatom zgodovinskega momenta v katerem živimo in pod težo dogodkov, ki jih doživljamo, je dozorela v vseh krajih naše države generacija s trdno voljo, da ne smemo še v naprej pasivno gledati na vse, kar se godi okoli nas.

Naš pokret si sedaj krči pot, da izmenja staro generacijo in da do kraja izvrši svojo zgodovinsko funkcijo in mislijo. Zato ne ustvarjamo stranke — nego pokret jugoslovanskega, nacionalno-socialnega aktivizma mlajših generacij.

NAŠA VEST JE ČISTA, NAŠ SMO-TER JASEN, NAŠA POT ZAČRTANA, NAŠ VODJA IZBRAN — IN NAŠA ZMAGA JE SIGURNA!

Gosposka ulica 13

Zvezde ugašajo

Neki mariborski listič z veseljem poroča, kako ugašajo nacionalistične zvezde. Prva zvezda naj bi bil nacionalist Reja. Ubogi revež ni bil letos na običnem zboru Strelske družine, kjer je polkovnik Božo Putnikovič laskavo pohvalil njegovo delovanje in opravičil njegovo odsotnost. Je že tako, da človek ne more biti obenem na običnem zboru in v sanatoriju v Ljubljani. Kolikor pa nam je znano, se nacionalist Reja še nadalje uspešno in požrtvovalno udeležuje pri Strelskih družinah in je nesporno velika njegova zasluga, da se je strelski sport ob naši severni meji v kratkem času tako lepo razvil.

Druga zvezda pa je Vojska, ki mu na običnem zboru Društva odvetniških uradnikov niso pustili govoriti. Kakšna sreča za marksiste! Najbrže je tudi v njihovih strokovnih organizacijah tako, da ne trpe opozicije, namreč poštene. Marksisti se naj le pomirijo! Vojska je v stanovskem društvu samo stanovski tovariš in se bori predvsem zato, da bi se ubogemu odvetniškemu uradniku malo boljše godilo. Hotel je namreč povedati, kako se v društvu dela in da ni bilo vse prav, toda če je bilo članstvo mnenja in take volje, da noče ničesar vedeti, je to stvar članstva in ni Vojska radi tega prav nič užaljen. Upošteva namreč, da so tudi taka društva, katerih odbor kritike ne prenese. Tak je v stanovskem društvu odvetniških uradnikov položaj in ker Vojska noče samo kimati in odobravati vsega, kar bi se komu prav zdelo, pač ni prišel do besede. Toda to je zadeva stanovskega društva, ki ni prav v nobeni zvezi z nacionalistom Vojsko. V društvu

pozna Vojska samo stanovskega tovariša in ker ve, da se tudi onim tovarišem, ki služijo »socialno čutečim« marksistom ne godi nič boljše od drugih, bi bil tem rad povedal in razkril senčne strani društva.

Če pa je Vojska na čelu vitezov Narodne odbran, naj se radi tega rdeči generali brez armade nikar ne razburjajo. Menda sme biti v Jugoslaviji tudi kdo nacionalist! In če jih je vsak dan več, bo to že nekaj pomenilo. Poznamo še ugasle zvezde, ki so nosile svoje dni mrke orjunaške kroje, danes pa se za spremembo postavljajo z rdečimi kravatami. Ni vsem ljudem dano, da bi bili politični kameleoni. Naj ne bodo nič užaljeni ti švigašvaga politiki, če jim je zaenkrat spodletelo zlesti na kak stolček. Takim, ki se vedno poganjajo navzgor, se navadno zgodi tako, ker pač vsak ve, da niso nikjer s srcem, marveč samo z žepom. Oni, ki se jih to tiče, bodo že vedeli... Da, da, zvezde ugašajo. Ko pa bodo ugasile, bo postalo marksistom črno pred očmi...

BRATJE! Ne pozabite, da kapitalist ne more biti nacionalist, ker mu je kapital več ko narod!

Narodna strokovna zveza, Maribor

Sodna ulica 9 — dvorišče
Uradne ure tajništva so od 1. januarja dalje
dopolodne od 9. do 12. ure
popoldne od 15. do 19. ure.
ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure dop.

Na predavanju „rdečih“ ...

Ograje in telefonski drogovi so poplavljeni z rdečimi plakati. — Delavska organizacija vabi vse sodruge in sodruge na aktualno predavanje o zboljanju položaja delavstva. Govori sodrug profesor Marko Zaletel.

Ne baš velika dvorana. Ura gre proti osmi. Predavatelj, sodrug profesor že sedi za mizo, ob njem pa garda »kulturnih« voditeljev delavstva. Prve vrste so prazne. V zadnjih je bolj na redko posejanih nekaj uradnikov s trdimi ovrtniki, nekaj nedorastlih študentov in kompleten personal važne delavske institucije. Vrag vedi kako, so zablodili na to »delavsko predavanje« še: dva pekovska mojstra, en ravnatelj, trije brezposelni intelektualci, štirje brezposelni delavci in končno dva tovarniška delavca.

Sodrug profesor se je odkašljaj. Nato je prišel s predavanjem. In je govoril. Tako-le n. pr. o preteklem družabnem redu, o židovskem znanstveniku in je nato tolmačil po svoje in kraju prilagodeno njegove zveličavne nauke. Predavanje je končal z nado, da bo delavstvu zasijala svetla bodočnost, ko se bo vse oklenilo teh nauk.

Poslušalci so se oddahnili. Tišina je zdramila oba tovarniška delavca, ki sta utrujena od dela sladko zaspala. — Mučna tišina. — Nato je pozval predavatelja vse k diskusiji. — Uradniki s trdimi ovrtniki so napenjali možgane, da bi se spomnili stavka, pri katerem bi uvideli potrebo diskusije. — Ker se ni javil nihče, je predsednik zaključil lepo uspelo »delavsko« predavanje.

Sledila je diskusija na ulici: Uradniki s trdimi ovrtniki so dognali, da predavanje ni bilo v skladu z naslovom.

Študentje so hoteli drug drugega prepričati, da so predavanje prav dobro razumeli, čeprav so imeli vsi veliko »luknjo v trebuhu«.

Brezposelni intelektualci so dognali, da je bilo delavsko predavanje »prema-lo« učeno.

Personal delavske institucije je »uradno« molčal.

Brezposelni delavci so ugibali, v katero lopo bodo šli prenočevati.

Pekovska mojstra sta debatirala o podražitvi moke.

Ravnatelj je zavlil v najbližjo kavarno. Tovarniška delavca pa sta tožila nad izgubljenim časom, od katerega nista ime la nič. Ugotovila sta, da bi imela več od spanja...

V gostilni je slavil predavatelj s »kulturnimi« predstavniki delavstva »likof«. On ni mogel prehvaliti izredno dojemajočega poslušalstva, voditelji pa ne izredno umilivega in stvarnega predavanja. Proti jutru so se zedinili v prelepi narodni pesmi:

»Ptičice pojo, rožice cveto...«

POPRAVEK:

Ni res, da Švabsko-kulturna zveza, ki ima za severni del naše države svoj sedež v Mariboru, organizira tajne napredne oddelke.

Ni res, da je poslala iz Maribora 17 buršakov v Monakovo, kjer se bodo izšolali za voditelje nemške propagande v naših krajih in da se bodo obenem izurili tudi v špionaži.

Ni res, da pripravlja Švabsko-nemška zveza transport v Nemčijo in tudi ni res, da so se javili za taki transport nekateri brivski pomočniki, poleg drugih Johann Donazy, uslužben pri brivskem mojstru Tautzu in sin brivskega mojstra Fliegerja.

Res je pa, da so vse te vesti iz trte izvite.

Maribor, dne 30. jan. 1934.

Švabsko nemška kulturna zveza
krajevni odbor Maribor.

predsednik: tajnik:
dr. Mühleisen, I. r. dr. Gozani, I. r.

Anton Flieger, I. r.
Ivan Donazi, I. r.

Današnji številki smo priložili položnico in vljudno prosimo vse naročnike, da nam poravnajo naročnino za mesec april. Posebej pa prosimo one naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da nam isto zanesljivo poravnajo do 10. aprila, ker jim bomo v nasprotnem primeru pri morali ustavili list. Naročnike pa, ki so storili že svojo dolžnost in poravnali naročnino za več mesecev, vljudno prosimo, naj izloče položnice svojim prijateljem in znancem, da se na očeh na naše glasilo, ki se bo odslej še energičneje borilo za nacionalne in socialne pravice malega človeka.

V obrambo tovariša Janka Gačnika

V zadnji številki »Borbe« me je presenetil članek tov. Janka Gačnika, šolskega upravitelja v Guštanju in priznane nacionalnega borca, v katerem je moral moj tovariš in dobri znanec, bratiti svojo nacionalno čast.

V njegovo obrambo, ki se mi zdi popolnoma nepotrebna, naj omenim samo, da sva s tovarišem Gačnikom služila kot mlada častnika na bojišču pri drugem ljubljanskem polku gorskih strelcev. Takrat je imela naša četa samo slovenske častnike. Bili so to tovariši Štefan Šifer, sedaj železniški uradnik na postaji Zidani most, ki je bil obenem poveljnik naše čete, nadalje France Šifer, Janko Gačnik in jaz podpisani. Odelek strojnic pa je tudi vodil Slovenec, tovariš France Legiša. Vsi omenjeni, med njimi tudi tov. Janko Gačnik in ne »Gatschnigg«, kajti pisal se je po slovenskem pravopisu in so ga tudi vojaške oblasti tako pisale ter je imel radi tega, kolikor se še spominjam, precejšnje sitnosti, smo se redno sestajali v kaverinah in kovali revolucionarne načrte za prevrat in bodočo Jugoslavijo ter jih tudi ob prilikah v raznih oblikah interpretirali moštvo. Ves čas je naša skupina častnikov gojila med seboj in moštvom slovensko pesem pod mojim vodstvom. Radi tega smo prišli večkrat v konflikt z višjimi nemškimi častniki. Morali smo se nešteto krat zagovarjati, dokler nas niso kot politično nezaželjene (kar smo bili od vsega početka!) razgnali.

Pri vseh teh akcijah, o katerih bi vedele marsikaj povedati stene avstrijskih kavern in radi katerih bi nas bili avstrijski trinogi takoj postrelili, se je tov. Janko Gačnik uspešno udeleževal ter s svojo »severnjaško« razsodnostjo preprečil marsikatero nevarnost, ki smo jo povzročili mlajši in dokaj nerazsodni z našim »južnaškim« temperamentom. Kar koli smo takrat tvegali za rojstvo Jugoslavije, bi nikoli ne omenjal, ker je bila to samo naša sveta dolžnost, če bi si nekdo, ki ga omenja tov. Gačnik, ne bil usodil blati njegove nacionalne časti, ki jo je tov. Gačnik ob prevratu potrdil s svojo krvjo. V zelo, zelo resnih časih se je moj tovariš Janko Gačnik izkazal idealnega borca jugoslovanske miselnosti in je njemu bore malo enakih.

Karl Pahor,
profesor v Mariboru.

Mariborska tvrdka »WEKA« ponuja svoje pohištvo Mariborčanom z letakom, ki je tiskan po 16 letih jugoslovanskega Maribora izključno v nemškem jeziku. Ker najbrže »WEKA« računa samo z nemškimi odjemalci, priporočamo vsej nacionalni javnosti, da se te tvrdke skrbno ogiba!

Privatnim nameščencem!

Zavedajte se, da je prišel čas vaše odkrite in močne besede ter resnega in stvarnega dela

Se nikoli od kar tlači mater zemljo človeški rod, ni zahteval časa tako odločilnega in smotnega boja tudi za življenjski obstanek privatnega nameščence, kakor dandanašnji. Kakor ostali stanovalci, ki živijo od dela svojih rok, tako se mora danes tudi privatni nameščenec boriti za svoj kruh, hudo boriti se mora proti krivicam, boriti za socialno izboljšanje. Časi, ko so razredne organizacije raznih nazivov imele patent reševati socialna in strokovna vprašanja, so za nami. Tudi privatni nameščenec se je že pred leti pričel zavedati, da je uspeh v boju za rešitev perečih socialnih vprašanj zajamčen le v stanovski organizaciji. Samo močna strokovna in stanovska organizacija bo pripeljala privatne nameščenca do končne zmage, samo ona je zmožna pripraviti privatnim nameščencem boljšo bodočnost. Organizacija privatnih nameščencev pa mora biti nadstrankarska, v njenih vrstah je mesto za vse tiste, ki se zavedajo, da je jugoslovanski privatni nameščenec pozitiven faktor pri ustvarjanju državne skupnosti za tiste nameščenca, ki so ob vsaki priliki pripravljeni ščititi državne interese.

za vse tiste, ki hočejo sebi in svojem ustvariti lepšo in boljšo bodočnost.

Dolžnost vseh privatnih nameščencev je, da se organizirajo čimprej vsi, kakor en mož v Društvu zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru. Prihaja čas, ko bo organizirani jugoslovanski nameščenec obračunal s paraziti in škodljivci našega naroda, ko si bo priporil to, kar mu pripada, ko bo obračunal tudi z onimi svojimi stanovskimi tovariši, ki stoje v teh hudih časih ob strani njegove organizacije in nimajo toliko stanovskega čuta, da bi z majhno žrtvijo pripomogli svojim tovarišem in sebi do ugodne rešitve vseh perečih vprašanj. Zato se bodo vsi nameščenci in nameščenke, ki so že člani omenjenega društva, udeležili rednega letnega občnega zbora, ki bo v soboto, dne 7. t. m., ob 20. uri v dvorani hotela »Pri zamorcu«, v Gosposki ulici. Povabili pa bodo na občni zbor vse svoje stanovske tovariše in tovarišice, ki še niso organizirani, da se prepričajo, kako nujna je potreba po močni stanovski organizaciji. Privatni nameščenci in nameščenke — jutri, v soboto, vsi na občni zbor!

Ali ni to nesramno izzivanje?

Iz službenih objav Odbora za delegiranje nogometnih sodnikov v Ljubljani posnemamo, da bo soditi nedeljsko prvenstveno nogometno tekmo med I. SSK. Mariborom in SK. Ilirijo iz Ljubljane g. Ochs iz Celja. Ne moremo prav verjeti, kako je mogel Odbor za delegiranje sodnikov v Ljubljani določiti tega gospoda za sodnika v Mariboru, ko je vendar vsej nacionalni javnosti, zlasti pa nacionalnim sportnikom dobro znano, da je ta gospod Ochs zagrizen nemčur in da še do danes ni čutil potrebe, da bi se naučil našega jezika in da še danes »uraduje« na igriščih v nemščini in da je kot sodnik popolnoma nesposoben v sportnem udeleževanju. Nacionalna javnost in z njo vsi mariborski nacionalni sportniki odločno zahtevajo, da imenuje Odbor takoj drugega sodnika, ker smatra delegiranje Ochsa za sodnika v Maribor kot nesramno izzivanje!

Tvoritev in pomanjkanje kapitala

Gospodarsko-politično razmišljanje — Stroj je dušo vžil, iz človeka jo je iztrgal!

Dajmo naprej besedo pomanjkanju kapitala, ker je že dobra znanica skoraj vsake hiše, vsakega človeškega bitja.

Pomanjkanje kapitala... To pomeni, da ni več sirovin in dela ali še bolj jasno izraženo, da ni več narave in človeka! Če smo že enkrat ugotovili, da je kapital to in samo to, kar človek iz narave zbere in pripravi (prenaredi), je mogoče le to.

To pa je največji nesmisel in zasmeh naravne pameti. In tudi laž! Sirovin je vendar dovolj, celo preveč — saj bomo, kako se te namenoma uničujejo — delovnih rok tudi. Delavci preživijo na delo — ne čakajo pa, — ker so »odveč« in kot taki izstradani.

Kar res manjka in resnično pogrešamo, je le možnost dela. Razparajmo tega malika, da se prepričamo o resnici!

Že s prvim rezom se nam mora pojaviti ironičen nasmeh. — Ni dela... Kako naj neki bo, če pa stroji stoje in tudi morajo stati! A to spet ni pomanjkanje kapitala, pač pa obratno. Če štejemo produkcijske naprave (stroje), torej ta produkt narave in človeškega dela kot kapital, je tega čez mero, nad trenutno potrebo. Ali naj torej ustvarjamo nov kapital? Vidite, da potujemo iz protislovja v protislovje, iz zagate v zagato.

Občutek pomanjkanja kapitala pa se pojavi, če ta (stroj) stoji. Kaj je posledica? Ta kapital mora ohraniti svojo — seveda namišljeno — vrednost, kot stoji

v bilanci. V ta namen mora živi delati. Ves narod mora prispevati, da se nezaposleni stroj obrestuje in amortizira, da torej zajamči kapitalistu njegovo rento. Na mesto nezaposlenega stopi kapitalist.

Tvoritev novega kapitala bi torej pomenila tvoritev mrtvila, nove usodepolne »vrednosti«.

Bili so časi, recimo okrog leta 1925., ko je zašel kapital v zagato. Radi tekme nekega drugega, n. pr. ameriškega kapitala, se ta, n. pr. z evropskega kontinenta, ni mogel razmahniti, ni torej mogel na svojih tleh tvoriti novega. Tekma, ki je med kapitalom zelo mrzla, brezobzirna in nečloveška, se je pojavila v uvozu blaga (kapitala), ki ga je ameriški kapital proizvajal hitreje, ceneje, boljše (popolnost v tehniki — strojih!). To je evropskega kapitalista pognalo v racionalizacijo, ki je nekaj časa cvetela, nato ovenela in končno popoinoma onemogla. Tako so se milijarde n. pr. nemškega kapitala nesmiselno zdrobile in sprasile, tako je strast kapitalističnih žrečkov zdrobila naravo in človeka samo zato, ker jim je postal svetišče in osiše gospodarstva kapital. Ta nenaravni pojav je mogoče le takrat, ko ima duhovstvo tega malika izključno oblast nad narodom in se je vrnilo med njega in svojega boga. Edino tako je mogel izkopati med človekom in narodo nepremosljivo sotesko in jo napolniti s kapitalom in njegovimi služabniki, oboževalci; edino

tako je mogel modernemu človeku raztrgati vsako vez do narode, iz katere je »prirodno« zrastel. Zato je masa v mestih duhovno otrpla, materijalna, računajoča in dostopna le duhu denarja. — Tako daleč jo je zvedil kapitalizem. Hitel je, da je zaval človeka s strojem, oziroma, da je prvega zmehaniziral, drugega pa počlovečil; — stroj je dušo vžil, iz človeka jo je iztrgal. Glejte stroje »robotar«, ta menda poslednji poskus, ki naj dokaže popolnost kapitalizma in izruje iz človeka poslednji dvom! Oba — človek in kapital — sta postala brezdomca, bežna in brez čustva, ki naj bi ga vezalo z neko nepremagljivo stalnostjo. Masa — hormopolitični (svetski) nomad (pastir) potuje v deželnih mejah in preko njih brez značaja — kakor denar, ki ne pozna me!

Najhujše pa je to pri kapitalu, čigar vknjižene številke predstavljajo le namišljeno vrednost in se spet spremene v denar in krožijo vsepovsod kot delnice, obligacije, zastavna ali dolžna pisma. Razež sredstva kapitala se pišejo sedaj kot sredstvo denarja med človekom in rečmi. To je dvojna, poostrena razveznost. A ta tako izumetničeni denar potuje po borzah in bančnih uradih iz roke v roko in na tem omotičnem prenašanju števil se oslajajo naši možgani do krčevitosti. A ta razcefranost je šla še korak dalje. Tudi za te natiskane papirje (delnice i. dr.) je izumil kapitalizem nov papir, da se morejo ti kopiciti v predalih...

Torej papir na papir, — nakaznica na nakaznico... Res ne morejo možgani po tem svetu zmešnjave in čustvo se upira. Človek se vpraša, so li ti papirji in številke v gospodarstvu res tako potrebne in je le ta »papir na papir« neizogibna potreba. Kaj hoče borzni spekulant z onimi številkami, ki jih dnevno zapisuje v svojo beležbo, ko so vendar tudi borzi izpodmaknjeni tla in plava kot zračna ladja, kot papirji in številkice in naš strah v tej praznini, kjer nimamo več pravega merila za odnose med človekom in rečmi. Zato se tudi ne čudimo, če se prav tiste dni, ko trdimo »a«, zgodi »b«. »Tako ne more več dalje,« smo ponavljali. Pa je le zdrknilo še bolj navzdol. Kaj bi ne bilo, če je praznina. Izgubili smo trdnost, resničnost, zato nam je ena številka prav tako prava ali pogrešna kot druga...

A svet je te zmešnjave in prevare že sit in sili na tla resničnosti. Sili in bo to tudi dosegel.

Maribor

IZ OBČINSKE KOLONIJE V MAGDALENSKEM PREDMESTJU.

V magdalenskem predmestju v Mariboru imamo kolonijo mestnih hišic za revne sloje. Najemnina za te hišice, ki preidejo po 25 letih v last najemnika, se plačuje mesečno in sicer po 350 Din, oz. 475 Din. Pripomniti je treba, da v teh hišicah, ki so bile zidane za revne sloje, stanuje tudi precej takih, ki živijo v prav dobrih gmotnih razmerah. — Pri prvem proračunu je bila predvidena na čelni strani hišice železna ograja z vratmi za dve in dve hišici skupaj. Prišla pa je brijtna glava v osebi gospoda od mestnega olupševalnega društva, ki je ovrgla to prvotno namero in stavila predlog, da se naj pred hišicami raje zasadi gabrova živa meja. To gabrovje je stalo občino baje 80.000 dinarjev! Do tu bi bilo vse v redu. Pretekli teden pa pride nadzornik te kolonije vse najemnike obvestiti, da bo občina vendarle napravila železno ograjo po prvotnem načrtu. Tudi to bi bilo v redu, če ne bi ti vsi eksperimenti šli v breme — revnih najemnikov. Ograja bo stala vsakega najemnika približno 700 dinarjev. Prvotno je bila ograja že zaračunana pri končni vsoti za hišico, če pa bo šlo tako dalje, si še danes nismo na jasnem, koliko bo stala končnovejavna hišica. — Ob tej priliki se že danes vprašamo, kako bo s predpisano okrasitvijo teh vrtičev pred hišicami. Enotna dekoracija je tu nemogoča, če bo delal vsak najemnik za se. Zato bi bilo prav, da bi občina poslala nekaj svojih vrtnarjev, ki bi okrasili vrtove po enotnem načrtu.

Vsa kolonija je stala občino baje 8 milijonov dinarjev. Če računamo z višji-

no najemnin, pa bo občina tekom 25 let dobila za te hišice 16 milijonov. Torej

GOVORI SE ...

da je neki vedno dvber nacionalist, kakor je sam naglasil, počasi zopet prijadral k »rdečim«. Tam pa ga niso nič kaj veselili, ker je prišel brez armade. Mogoče bodo našli zanj kako nezasedeno predsedniško mesto...

da se ustanavlja v Mariboru društvo društvenih predsednikov. Za predsednika tega društva je baje več kandidatov. Ne reše sicer predsedništvo nič, toda čast je tudi nekaj...

da so Rapidovci ob neki priliki sklenili, da bodo odslej samo slovenski govorili in da bodo izključili vsakega svojega člana, ki bi še kdajkoli izžival...

da bo v kratkem predaval »o čisti nemški rasi« g. dr. Kupnik pod pokroviteljstvom »čisto rasnega« nemško-švabskega Kulturbunda...

Ptui

RDEČA »PETOVIA« SE RUŠI.

Volitve obratnih zaupnikov v tukajšnji »Petoviji« so skušali marksisti izvesti kar po svoje. Pa ni šlo! NSZ se je proti takim volitvam pritožila, nakar so se volitve ponovno vršile. — NSZ je topot nastopila prvič in zadajala tej nedavno še popolnoma rdeči trdnjavi prvi udarec. Od 6 zaupnikov je NSZ dobila 2 zaupnika, kar je vsekakor zavidanja vreden uspeh. — Podružnici NSZ v Ptuj vse priznanje. Uspeh nam je porok, da bo »Petovia« pri prihodnjih volitvah vsa v nacionalnem delavskem taboru!

Celje

TO IN ONO.

Sedaj, ko smo zvedeli, kdo se smatra voditeljem javnega življenja v Celju, si dovoljujemo tudi vljudo vprašanje, zakaj se pa ti voditelji tudi ne udeležujejo javnih manifestacij, kakor n. pr. baklja-de dne 1. in 17. decembra itd. Najbrže se gospodom ne »šika«, da bi skupno z deavci manifestirali na ulici za naše narodno zedinjenje, ali so pa kje drugje zadržani ob takih prilikah. Prepričani smo, da bo naš današnji »opominček« pripomogel v toliko, da ne bo več baklja ali kaj sličnega brez »voditeljev«. Narodu, ki ga baje zastopaš, moraš tudi v resnici dokazati, da čutiš z njim. Ne besede, marveč dejanja naj govore!

Ko nastopi službo po svojem predniku novi predstojnik, se navadno predstavi svojemu podrejenemu uslužbenstvu z besedami: »Glejte v meni le očeta, skrb bom za Vas kot za lastne otroke«. Pa se mu potem čez nekoliko časa, ko je nastopni govor že pozabljen, zdi potrebno svoje podrejene kontrolirati. Stobel bom za Vas kot za lastne otroke. pustiti prijetno družbo, pa vendar hoče biti »službeni čovjek«. V svoji službeni gorečnost pa pozabi telefonsko številko svojega urada. Kliče pač tisto, ki mu pride najprej na um. In nastane zmeda, zmešnjava... Slednjič se pojasni, da je predstojnik klical po telefonu svojega podrejenega, s katerim sta skupaj sedela pri mizi! Pozabljivi ljudje so si včasih napisali telefonske številke kar na »manšete«...

USTANOVITEV PODRUŽNICE NSZ.

Preteklo nedeljo je bil v Narodnem domu ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo častno število članstva in prijateljev delavskega socialno-nacionalnega pokreta. Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora tov. Franjo Wltavsky, ki je uvodoma pozdravil vse udeležence, posebej pa predsednika mariborske podružnice tov. Bajta, prvega pred

sednika mariborske podružnice tov. Rudolfa Tumpeja in strokovnega tajnika tov. Kravosa iz Ljubljane. V svojem poročilu je orisal položaj in razmere delavstva v celjskih tovarnah in obratih in naglasil, da jih je prav socialna krivičnost in pa narodna zavest pripravila do tega, da se zbero tudi celjski delavci pod zastavo narodnega delavskega pokreta. Za njim je dobil besedo tov. Tumpej, ki je v daljšem govoru orisal težek položaj našega delavstva, predložil navzočim krivice, ki se gode delavstvu od strani domačega in tujega kapitala ter razvil program in smernice nacionalnega delavskega pokreta, ki ga zastopa Narodna strokovna zveza in, ki hoče priboriti delavstvu človeka vreden položaj. Socialno-nacionalni pokret hoče in mora iztrebiti vse kar je nezdravega v narodu, hoče in mora delati popolnoma samostojno. Za svoja izvajanja je žel tov. Tumpej viharo odobravanje. Prav tako z ognjevitim navdušenjem je bil sprejet tudi govor tov. Kravosa, ki je govoril o brezposelnosti, o stanovski zavednosti in o potrebi močne strokovne organizacije nacionalnega delavstva. Sledile so nato volitve, pri katerih je bil soglasno izvoljen za predsednika podružnice tov. Emanuel Janežič, za odbornike pa tovariši: Krajnc, Wltavsky, Zadnik, Čerenjak Napred, Letnar, Zupan, Krulc, Gordina, Dejak in Fric, za člana nadzornega odbora pa tov. Šeruga in Hotko. Občni zbor je nato pozdravil predsednik mariborske podružnice tov. Bajt, ki je predložil zahteve delavstva za zboljšanje njegovega položaja in pojasnil načrt, po katerem gre delavstvo v boj za svoje pravice. Spregovorili so še tov. Fric in Bavdek iz Celja ter tov. Tumpej iz Maribora, ki je končal svoj nagovor, da je nacionalno delavstvo avangarda našega kralja, naroda in domovine. Tako je dobilo tudi celjsko nacionalno delavstvo svojo strokovno organizacijo, ki bo uspešno zastopala interese in branila pravice do krvi izmognanega in izkoriščenega delavstva.

Črna

ZADNJA POSTOJANKA V MEŽIŠKI DOLINI ZAVZETA!

Preteklo nedeljo, 25. t. m., je bil v Črni ustanovni občni zbor podružnice Narodne strok. zveze za Črno. Zbor je bil odlično obiskan, kar je najlepši dokaz, da delavstvo uvideva, da je njegova edina rešitev v vrstah združenega nacionalnega delavstva. K organizaciji je takoj pristopilo mnogo delavstva, ki si je postavilo na čelo podružnice priljubljene-ga tovariša Pavla Cesarja. — Zbora se je udeležil tudi tov. Bajt Tone iz Maribora, ki je v daljšem govoru predložil delavstvu smotre NSZ in orisal sodobni položaj in vlogo delavstva pri izboljševanju neznosnih prilik. Za svoja izvajanja je žel toplo zahvalo. — Občni zbor je bil ponoven dokaz, da je zavzel nacionalno-socialni pokret tak razmah, da do končne zmage ni več daleč. Tako stoji sedaj vsa bivša Koroška trdno v taboru tega pokreta.

NEVERJETNO PA RESNIČNO.

Stopiš v trafikko, da si kupiš zavojček cigaretnih papirčkov. Ves pa si začuden, ko dobiš namesto tega, sicer vljuden, pa energičen odgovor: »Papirčke dobiš le, če kupite tudi zavojček cigaretnega tobaka. Posamič jih prodajati ne smemo.« Tako torej! Odgovora sprva niti ne razumeš prav, in buliš z očmi, kot da bi hotel ž njimi prodreti prodajalko. Ko se pa zaveš, vprašaš: Zakaj se vendar prodajajo papirčki v zavojčkih po Din — 50, 1.—, 1.50 in še menda več? Ali je tudi prepovedano nabaviti si naenkrat po več zavojčkov papirčkov in tobaka? In, ali so lističi natančno odmerjeni za prav en zavojček tobaka? Zdaj boš torej moral. ljubi kadilec, cigaretni tobak žvečiti, ker preostalega ne boš več mogel spulati v zrak! Kadilci smo že itak kaznovani dovolj, da se nam nudi zlasti zetski tobak najslabše vrste (zdrob, smeti, prah in še kaj.) Sedaj pa prihaja še ta šikana. Zoper to kadilci odločno protestiramo in zahtevamo, da se napravi tu nemudoma red.

KREDITNA ZADRUGA USLUŽBENCEV DRŽAVNIH ŽELEZNIC V MARIBORU

R. Z. Z. O. Z.

Vabilo

IV. redni letni občni zbor

Kreditne zadruge uslužbencev državnih železnic v Mariboru r. z. z o. z. ki bo v nedeljo, dne 15. aprila 1934 ob 9. uri v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru.

Dnevni red:

1. Konstituiranje občnega zbora, določitev zapisnikarja in volitev dveh overovateljev zapisnika;
2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora;
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1933 in razdelitev čistega dobička;
4. Sklepanje o razrešnici članov upr. in nadz. odbora;
5. Volitev: a) dveh članov upr. odbora in treh namestnikov; b) enega člana nadz. odb. in dveh namestnikov;
6. Sklepanje o pooblastilu upravnega odbora; a) do katere vsote sme zadruge zadolžiti; b) do katere vsote sme dati posameznemu zadrugarju posojilo; c) do katere najvišje vsote sme sprejemati hranilne vloge; d) glede na višje obrestne mere za vloge; e) o obvezni štejni in višini teh vlog (čl. 13. t. 4 pravil);
7. Sprememba pravil;
8. Raznoterosti.

OPOMBA: Če občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, bo v smislu člena 35. pravil pol ure pozneje nov občni zbor v istih prostorih in z istim dnevnim redom ter bo sklepal ob vsakem številu prisotnih članov.

Letni zaključek je članstvu na vpogled v zadrugnih prostorih.

V MARIBORU, dne 20. marca 1934.

UPRAVNI ODBOR.